

**אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה**

**סילבוס קורס לסטודנט
המחלקה לחינוך תשע"ד 2013-14**

**כיצד אנו לומדים? תיאוריות למידה ויישומן בהוראה ובעיצוב סביבות למידה
ד"ר אורית פרנפס**

מספר הקורס: 129-2-0234

תיאור כללי ויעדי ההוראה:

הקורס עוסק באופן תיאורטי, אמפירי ופרקטי במהותה של למידה, תוך בחינה ממוקדת של גישות למידה שונות (בהבדורים, פסיכולוגיה קוגניטיבית, קונסטרוקטיביזם, קונסטרוקטיביזם חברתי ותיאוריות למידה סיטואטיביות). הנחת היסוד בבסיסו של הקורס היא שהבנה מעמיקה של תהליכי למידה של בני-אדם בכלל, ותלמידים בפרט, מהווה בסיס חזק והכרחי לעיסוק ודיון בדרכי הוראה ועיצוב סביבות למידה שתומכים בתהליכי למידה משמעותיים ומעמיקים. מטבע הדברים, הקורס יעסוק במשולב בתהליכי למידה, ובהוראה ותכנון סביבות למידה התומכות בהן. הקורס ייכלול קריאה ודיון במאמרים ועבודות מחקריות בתחום למידה והוראה, ניתוח תהליכי למידה וכן ניתוח סביבות למידה וסביבות למידה לאור הגישות השונות שנלמדות בקורס, התנסויות אישיות בלמידה משמעותית והשתמעויותיהן ללמידת תלמידים.

פרשיות לימודים:

סדירות ופאקטיקות:

כל שיעור ייוחד לתיאורית למידה מסוימת, או לנושא מסוים. לשיעורים יהיה מבנה אחיד שיכלול את ההכנה לשיעור ורכיבי השיעור עצמו.

הכנה לכל שיעור:

ההכנה לכל שיעור כוללת קריאת טקסטים, צפיה בסרטונים והרצאות. כל אלה יופיעו באתר הקורס. רעיונות וקטעים נבחרים מחומרי ההכנה יהיו בסיס ללמידה ודיון בשיעור ועל כן חשוב להתעמק בהם לפני השיעור. עד יום לפני השיעור על כל סטודנט לשלוח אל המרצה פסקה שמייצגת רעיון חשוב ומרכזי הלקוחה מטקסט ההכנה לשיעור, ולהסביר את הבחירה (עד 50 מילים).

השיעור עצמו:

בדרך כלל, השיעורים יכללו שלושה חלקים. הזמן שיוקדש לכל חלק ישתנה בהתאם לנושא. חלק א של השיעור – פתיחת הנושא על-ידי המרצה ויצירת משמעויות והקשרים. חלק ב של השיעור – עבודה בקבוצות. העבודה תהיה על חלקים נבחרים מחומרי ההכנה, ורעיונות מרכזיים שילוו במספר שאלות לדיון. על הקבוצה לנהל דיון ולשאוף להפיק משמעויות ותובנות מהרעיונות המרכזיים הנדונים.

בסוף הדיון כל קבוצה בוחרת בתובנה אחת משמעותית שעלתה בדיון, ולשלוח בהמשך היום לאתר (עד 100 מילים).

חלק ג – דיון כיתתי בחלק מהתובנות. הרחבה ונקודות מבט נוספות על-ידי המרצה.

הקבוצות יעבדו יחד לאורך השנה, והרכבן בדרך כלל לא ישתנה.

נושאי הלימוד בקורס

סמסטר א:

- שיעור 1: שיעור פתיחה, היכרות והצגת תכני הקורס ודרכי הלמידה בו
- שיעור 2: חוויות למידה משמעותיות – מהי למידה משמעותית?
- שיעור 3: אונטולוגיה ואפיסטמולוגיה
- שיעור 4: בהביריזם – עיצוב התנהגות
- שיעור 5: קוגניטיביזם – זיכרון, עיבוד מידע
- שיעור 6: קונסטרוקטיביזם אינדיבידואלי
- שיעור 7: התיאוריה של פיאז'ה
- שיעור 8: הוגים קונסטרוקטיביסטים נוספים (דיואי, פאפרט, ברונר, עוד)
- שיעור 9: סביבות למידה קונסטרוקטיביסטיות
- שיעור 10: בין קונסטרוקטיביסטי אינדיבידואלי לקונסטרוקטיביזם חברתי
- שיעור 11: התיאוריה של ויגוצקי
- שיעור 12: התיאוריה הסיטואטיבית
- שיעור 13: למידה בתוך ומחוץ לבית-ספר

סמסטר ב:

- שיעור 14: הצגת משימה קבוצתית, ומבנה סמסטר ב.
- שיעור 15: הכרות עם סביבות למידה מבוססות קונסטרוקטיביזם, ומבוססות תיאוריה סיטואטיבית.
- שיעור 16: צפיה בסרטי וידאו של למידה של ילדים והתייחסות לאפשרויות ניתוח
- שיעור 17: צפיה בסרטי וידאו כיתתיים והתייחסות לאפשרויות ניתוח.
- שיעור 18-19: עבודה בקבוצות ופגישות קבוצתיות עם המרצה על משימה קבוצתית.
- שיעור 20-25: כל קבוצה מציגה את המשימה שהכינה בשיעור ומקבלת משוב לקראת העבודה הסופית.
- שיעור 26: שיעור סיכום לקורס

דרישות והרכב הציון בקורס

משימה אישית (לסיום סמסטר א)

כתיבת חיבור רפלקטיבי הכולל את התובנות השונות ממהלך הסמסטר הראשון, וכן שאלות ותהיות שנשארו בסיום הסמסטר. לכתוב א התובנות העיקריות ולציין יישום אפשרי בשדה. למשל, דרכים אפשריות של יישום התובנות הללו בהוראה בכיתה.
אורך החיבור: בין 700-1000 מילים.
תאריך הגשה: השיעור הראשון של סמסטר ב.

משימה קבוצתית (לסיום סמסטר ב)

בחירת סוגיה שקשורה לתכנים שלמדנו, שמתייחסת לתיאוריות שלמדנו, אבל מתחברת לפרקטיקה ולעבודה עם תלמידים.

הקבוצה תכין שיעור במתכונת דומה לזו שבה מתנהלים השיעורים בקורס:
הכנה: שליחת קטע קריאה, שכתוב של דיון כיתתי, סרטון שמציג את הרעיון וכו'.
חלק א של השיעור: הצגת הסוגיה, הרחבה ברעיונות חשובים.
חלק ב: הכנת חומרים לדיון קבוצתי
חלק ג: דיון לאחר העבודה בקבוצות
בנוסף לשיעור עצמו, כל קבוצה תכין סיכום כתוב שיכלול הצגה של הסוגיה, סקר ספרות רלוונטי עם התייחסות לטקסטים שנקראו בקורס, דיון בסוגיה, והצגת רעיונות והצעות להתמודדות עם הסוגיה בפועל.
אורך הסיכום: עד 2500 מילים.
תאריך הגשה: השיעור יועבר באחד מהשיעורים האחרונים של הקורס (שיעורים 20-25). הסיכום הכתוב יוגש בתאריך ההגשה הפורמאלי של הקורס.

הרכב הציון:

קריאה והכנה לשיעור (10% מהציון)
נוכחות, השתתפות פעילה בשיעור, שיתוף בתובנות (20% מהציון)
עבודה קבוצתית: הצגת סוגיה והעברתה בשיעור (35% מהציון).
עבודה אישית: חיבור רפלקטיבי אישי על התפתחות תובנות בקורס (35% מהציון)

רשימה ביבליוגרפית:

- אלקינד, ד. (1979). פיאז'ה ושיטתו. החינוך המשותף כ"ח: 29-38
- ברוקס, ז.ג. וברוקס, מ.ג. (2000) האומץ להיות קונסטרוקטיביסטי. חינוך החשיבה, 19: 151-160
- גלסר, ר. (1998) חינוך וחשיבה – תפקיד הידע. חינוך החשיבה 15 : 17-29
- ויגוצקי, ל. (1935/2000). חינוך והתפתחות שכלית. חינוך החשיבה, 19 (עמ' 67-55)
- טבק, א. (2008) פעילות יש, למידה אין. הד החינוך. 82(4): 36-39
- יחיאלי, ת. (2008). איך עושים למידה קונסטרוקטיביסטית? הד החינוך. 82 (4) : 40-44
- לייב, ג'. (2000). תרבות הרכישה והפרקטיקה של ההבנה. חינוך החשיבה 19: 98-115
- סולומון, ג. (2000). טכנולוגיה וחינוך בעידן המידע. חיפה: אוניברסיטת תל-אביב.
- עילם, ג. (2000). למידה והתפתחות: תיאוריות מרובות, עולמות אפשריים. חינוך החשיבה 19: 68-78
- פרקינס, ד. (2000) פנים רבות לקונסטרוקטיביזם. חינוך החשיבה, 19: 143-149
- רזניק, ל. ב. (1997). למידה בבית-הספר ומחוצה לו. חינוך החשיבה 9: 33-42
- שולמן, ל' ס' (1997). קהיליות לומדים וקהיליות מורים. ירושלים: מכון מנדל.

Airasian, P. W. & Walsh, M. E. (1997). Constructivist cautions. *Phi Delta Kappan*, 78 (6), 444-449.

Anderson, J.R and Reder, L.M. and Simon, H. A. (1996). Situated Learning and Education. *Educational Researcher*, Vol. 25. No. 4, pp 5-11.

Boaler, J. (2001) Mathematical Modeling and New Theories of Learning. *Teaching Mathematics and its Applications*, 20 (3), p. 121-128.

Brown, J., Collins, A., and Duguid, P. (1989). Situated Cognition and the Culture of Learning. *Educational Researcher*: 18 (1): 32-42.

Bruer T. J (1993). *Schools for thought – a science of learning in the classroom* (chapter 2). The MIT Press. Cambridge, Massachusetts.

Bruner, J. (1997). Celebrating divergence: Piaget and Vygotsky. *Human Development*, 40: 63-73.

Ertmer, P. A., & Newby, T. J. (1993). Behaviorism, cognitivism, constructivism: Comparing critical features from an instructional design perspective. *Performance Improvement Quarterly*, 6 (4), 50-72.

Hay, K. E. & Barab, S. A. (2001). Constructivism in practice: A comparison and contrast of apprenticeship and constructionist learning environments. *The Journal of the Learning Sciences*, 10, 281-322.

Schunk, D. H. (2007). *Learning Theories: An Educational Perspective (5th Edition)*. New York: Prentice Hall. Chapter 4.

Ben-Gurion University of the Negev
The Faculty of Humanities and Social Sciences

Syllabus

Department of Education 2013-14

Course Name: How do we learn? Learning Theories and Their Implications to Teaching and the Design of Learning Environments

Number: 129-1-0234

Instruction Objectives: The emphasis of this course is on understanding the assumptions behind the field's main theoretical frameworks on learning such as behaviorism, constructivism, cognitive science and situated cognition. The course discusses the meaning of learning, theoretically, empirically and practically, through the focused examination of a variety of these learning theories. The main assumption at the basis of the course is that a profound understanding of human learning processes should be the essential foundation for the discussion of teaching approaches and curriculum studies

Chapters:

Fall semester

Class 1: Introduction, presentation of the course topics and learning and teaching approaches.

Class 2: Meaningful learning experiences – what is meaningful learning?

Class 3: What is ontology? What is epistemology? What is the relation between the two?

Class 4: Behaviorism – the design of behavior

Class 5: Cognitivism – memory, information processing, mental models

Class 6: Individual constructivism

Class 7: Piaget's theory

Class 8: Influential constructivist thinkers (Dewey, Papert, Bruner and others)

Class 9: Constructivist learning environments

Class 10: Between individual constructivism and social constructivism

Class 11: Vygotsky's theory

Class 12: Situated cognition

Class 13: Learning in and out of school

Spring semester

Class 14: Presenting the structure of the semester, introduction to the group assignment

Class 15: Constructivism-based and situated-based learning environments

Class 16: Video clips of students' learning, and some foci of analysis

Class 17: Video clips from classroom learning, and some foci of analysis

Classes 18-19: Group work and group meetings with the lecturer

Classes 20-25: Group presentations of assignments

Class 26: Course summaries

Requirements and grading

Individual assignment (following the fall semester)

Writing a reflective essay that includes the main insights from the ideas and theories discussed over the fall semester, as well as open questions the student still has. This essay should also include some ideas of implementation in actual learning and teaching.

Length of essay: 700-1000 words

Due date: the first class of spring semester)

Group assignment (during the spring semester)

Selecting a dilemma pertaining the topics of the course, with reference to some of the studied theories, and has implication to the teaching practice.

The group will put together a full class with the structure of the course classes:

Preparation: sending the class texts, transcripts of class discussion, video clips etc.

Class – part 1: Presenting the dilemma, and highlighting and extending the main ideas

Class – part 2: Facilitating a group discussion (including preparation materials)

Class – part 3: Facilitating a follow-up class discussion

Every group should prepare a written summary that includes the introduction of the dilemma, references to the course literature and other relevant literature, discussion of the dilemma, possible resolutions and suggestions in practice.

Length of the written assignment: up to 2500 words.

Due date: the conducted class (classes 20-25), the textual version – the course formal due date.

Grading

Reading and before-class preparation (10%)

Attendance, active participation, circulating insights (20%)

Individual assignment: conducting a class on a learning dilemma (35%)

Group assignment: Reflective essay on course insights and development (35%)

Bibliography

אלקינד, ד. (1979). פיאז'ה ושיטתו. החינוך המשותף כ"ה: 29-38

ברוקס, ז.ג. וברוקס, מ.ג. (2000) האומץ להיות קונסטרוקטיביסטי. חינוך החשיבה, 19: 151-160

גלסר, ר. (1998) חינוך וחשיבה – תפקיד הידע. חינוך החשיבה 15 : 17-29

ויגוצקי, ל. (1935/2000). חינוך והתפתחות שכלית. חינוך החשיבה, 19 (עמ' 55-67)

טבק, א. (2008) פעילות יש, למידה אין. הד החינוך. 82(4): 36-39

יחיאלי, ת. (2008). איך עושים למידה קונסטרוקטיביסטית? הד החינוך. 82 (4) : 40-44

- לייב, ג'. (2000). תרבות הרכישה והפרקטיקה של ההבנה. חינוך החשיבה 19: 98-115.
- סולומון, ג. (2000). טכנולוגיה וחינוך בעידן המידע. חיפה: אוניברסיטת תל-אביב.
- עילם, ג. (2000). למידה והתפתחות: תיאוריות מרובות, עולמות אפשריים. חינוך החשיבה 19: 68-78.
- פרקינס, ד. (2000) פנים רבות לקונסטרוקטיביזם. חינוך החשיבה, 19: 143-149.
- רזניק, ל. ב. (1997). למידה בבית-הספר ומחוצה לו. חינוך החשיבה 9: 33-42.
- שולמן, ל' ס' (1997). קהיליות לומדים וקהיליות מורים. ירושלים: מכון מנדל.
- Airasian, P. W. & Walsh, M. E. (1997). Constructivist cautions. *Phi Delta Kappan*, 78 (6), 444-449.
- Anderson, J.R and Reder, L.M. and Simon, H. A. (1996). Situated Learning and Education. *Educational Researcher*, Vol. 25. No. 4, pp 5-11.
- Boaler, J. (2001) Mathematical Modeling and New Theories of Learning. *Teaching Mathematics and its Applications*, 20 (3), p. 121-128.
- Brown, J., Collins, A., and Duguid, P. (1989). Situated Cognition and the Culture of Learning. *Educational Researcher*: 18 (1): 32-42.
- Bruer T. J (1993). *Schools for thought – a science of learning in the classroom* (chapter 2). The MIT Press. Cambridge, Massachusetts.
- Bruner, J. (1997). Celebrating divergence: Piaget and Vygotsky. *Human Development*, 40: 63-73.
- Ertmer, P. A., & Newby, T. J. (1993). Behaviorism, cognitivism, constructivism: Comparing critical features from an instructional design perspective. *Performance Improvement Quarterly*, 6 (4), 50-72.
- Hay, K. E. & Barab, S. A. (2001). Constructivism in practice: A comparison and contrast of apprenticeship and constructionist learning environments. *The Journal of the Learning Sciences*, 10, 281-322.
- Schunk, D. H. (2007). *Learning Theories: An Educational Perspective (5th Edition)*. New York: Prentice Hall. Chapter 4.